

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 9 kwietnia 2025 r.

Poz. 463

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 19 marca 2025 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych” na lata 2025–2027

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych” na lata 2025–2027, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Do spraw określonych w programie stanowiącym załącznik do rozporządzenia uchylanego w § 3, objętych postępowaniami wszczętymi przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i niezakończonymi ostateczną decyzją, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych” na lata 2023–2025 (Dz. U. poz. 371).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *C. Siekierski*

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2706).

„KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLA*
W STADACH INDYKÓW HODOWLANYCH” NA LATA 2025–2027

1. Zasady ogólne

1.1. Cel „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych” na lata 2025–2027

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, państwa członkowskie Unii Europejskiej ustanawiają krajowe programy zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego wymienionych w załączniku I do rozporządzenia nr 2160/2003. Celem programu zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1190/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium w stadach indyków zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 340 z 13.12.2012, str. 29, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1190/2012”, i dotyczy następujących serotypów *Salmonella*:

- 1) *Salmonella* Enteritidis,
- 2) *Salmonella* Typhimurium, w tym jednofazowej *Salmonella* Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-

– zwanych dalej „serotypami *Salmonella* objętymi programem”.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003 cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 584/2008 z dnia 20 czerwca 2008 r. wykonującym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonelli enteritidis* i *Salmonelli typhimurium* u indyków (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 3) został ustanowiony na okres trzyletni trwający do końca 2012 r. Od 2013 r. programy zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych są realizowane w państwach członkowskich dla osiągnięcia celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu nr 1190/2012.

Cel określony w rozporządzeniu nr 1190/2012 będzie realizowany przez obowiązkowe badania wszystkich stad indyków hodowlanych objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003. W przypadku gdy w próbkach pobranych urzędowo zostanie wykryty serotyp *Salmonella* objęty programem mającym na celu zwalczanie tych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych, ten program przewiduje likwidację zakażonego stada, unieszkodliwienie zwłok indyków padłych lub zabitych, zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt, które się z nich wylęgły, zniszczenie lub zagospodarowanie pasz, materiałów ściółkowych, odchodów i innych przedmiotów oraz przeprowadzenie oczyszczania i odkażania. Istotne dla osiągnięcia celu jest stosowanie przez hodowców zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w stadach indyków hodowlanych.

Cel unijny w odniesieniu do stad indyków hodowlanych zostanie osiągnięty, jeżeli maksymalna wartość procentowa dorosłych stad indyków, w których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie ograniczona do 1 % lub poniżej tej wartości.

Celem „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych” na lata 2025–2027, zwanego dalej „programem”, będzie ograniczenie występowania w dorosłych stadach indyków hodowlanych liczących co najmniej 250 sztuk serotypów *Salmonella* do poziomu wskazanego w ww. przepisach Unii Europejskiej, tj. do nie więcej niż 1 stada indyków hodowlanych zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem.

Ponadto cel programu będzie obejmował określenie systemów badawczych koniecznych do sprawdzenia, czy powyższy cel został osiągnięty oraz do sprawdzenia postępów w realizacji tego celu.

Zgodnie z ust. 4.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 na potrzeby realizacji programu przyjmuje się, że stadem zakażonym jest stado indyków hodowlanych, w którym w wyniku pobrania próbek w ramach programu wykryto w jednej próbce lub w większej ich liczbie serotypy *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium (z uwzględnieniem jednofazowych szczepów o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-).

Za stado zakażone uznaje się również stado indyków hodowlanych, w którym w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych w ramach programu wykryto w jednej próbce lub w większej ich liczbie efekt hamujący wzrost bakterii.

1.2. Populacja zwierząt i fazy produkcji, w których muszą być pobierane próbki

W stadach indyków hodowlanych próbki do badań będą pobierane rutynowo z inicjatywy hodowcy, tj. przez hodowcę lub osobę przez niego wyznaczoną i na koszt hodowcy, od:

- 1) piskląt jednodniowych;
- 2) indyków mających 4 tygodnie życia;
- 3) indyków na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przeniesieniem do jednostki produkcyjnej;
- 4) indyków w okresie nieśności – co 3 tygodnie.

Powyższy harmonogram jest zgodny z minimalnymi wymaganiami w zakresie pobierania próbek opisanymi w załączniku do rozporządzenia nr 1190/2012.

Pobieranie próbek będzie się odbywało na zasadach określonych w załączniku do rozporządzenia nr 1190/2012.

W programie mają zastosowanie wymagania określone w części C i E załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Zgodnie z ust. 1 części C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 środki ustanowione w ust. 3.5 części C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 będą stosowane w przypadku wykrycia serotypów *Salmonella* objętych programem w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej.

Tabela 1. Dane dotyczące liczby stad indyków hodowlanych objętych programem

Grupy wiekowe	Liczba stad indyków hodowlanych w Polsce w 2023 r.*)	Liczba stad utrzymujących co najmniej 250 sztuk indyków dorosłych w 2023 r.*)	Zakładana liczba stad, z których będą pobrane próbki z inicjatywy hodowcy	Zakładana liczba stad, z których będą pobrane próbki przez powiatowego lekarza weterynarii
Stada młode	94	~~94~~	94	0
Stada dorosłe	193	193	193	193

*) Źródło: Inspekcja Weterynaryjna

1.3. Obszary geograficzne i administracyjne, na których program będzie realizowany

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1.4. Występowanie serotypów *Salmonella* na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W latach 2006–2007 przeprowadzono badania podstawowe nad występowaniem serotypów *Salmonella* w stadach indyków rzeźnych i indyków hodowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli u indyków prowadzonego w państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 272 z 03.10.2006, str. 22). Odsetek stad zakażonych indyków rzeźnych wyniósł 24 %, natomiast w stadach indyków hodowlanych nie wykryto pałeczek *Salmonella*.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych serotypów *Salmonella* w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi dochodzi najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m.in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Rzeczypospolitej Polskiej są zbierane i publikowane przez Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego, a następnie publikowane na stronie internetowej tego zakładu (www.pzh.gov.pl) w postaci dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne.

Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych”. Wyniki realizacji programu przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Dane dotyczące procentowej liczby zakażonych stad indyków hodowlanych w latach 2015–2023

Rok	Liczba zbadanych stad ^{*)}	Liczba stad zakażonych serotypami <i>Salmonella</i> objętymi programem	Stada zakażone serotypami <i>Salmonella</i> objętymi programem (w %)
2015	239	0	0
2016	212	0	0
2017	161	0	0
2018	273	0	0
2019	130	0	0
2020	151	0	0
2021	154	0	0
2022	211	0	0
2023	255	0	0

^{*)} Dane dotyczą wszystkich grup wiekowych
Źródło: Inspekcja Weterynaryjna

1.5. Struktura i organizacja organów Inspekcji Weterynaryjnej

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii i powiatowi lekarze weterynarii.

Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 12).

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075) Główny Lekarz Weterynarii odpowiada za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami administracji samorządowej.

Nadzór nad działalnością Inspekcji Weterynaryjnej sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

1.6. Laboratoria, w których przeprowadza się badania laboratoryjne próbek pobranych w ramach programu

Badania laboratoryjne próbek pobranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. poz. 1667, z późn. zm.) krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w aspekcie chorób odzwierzęcych) jest laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Nadzór nad działalnością Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, które znajduje się w innym województwie. W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację laboratorium, do którego próbki mają być przesłane, o zamiarze przesłania tych próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą być badane również w innych laboratoriach niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 1.7.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl) zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Do próbek pobranych w ramach kontroli urzędowych przesyłanych do badań laboratoryjnych dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego hodowca umieszcza następujące dane i informacje:

- 1) imię i nazwisko oraz adres hodowcy indyków oraz adres gospodarstwa, jeżeli jest inny niż adres hodowcy;
- 2) numer lub indywidualne oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu;
- 3) wiek oraz liczbę indyków w stadzie;
- 4) liczbę próbek oraz rodzaj materiału pobranego do badań;
- 5) nazwę i rodzaj szczepionki zastosowanej w stadzie indyków hodowlanych oraz daty jej podania, jeżeli była stosowana;
- 6) datę i godzinę pobrania próbek oraz wysłania ich do laboratorium;
- 7) stosowane środki przeciwdrobnoustrojowe i daty zastosowania tych środków, jeżeli były stosowane;
- 8) imię i nazwisko osoby pobierającej próbki.

Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* innego niż serotyp objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie zawarte w zleceniu, w tym numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny, a także informacje o rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii.”;
- 2) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.”;
- 3) „*Salmonella* ... (podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii.”.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawiera informacji wymienionych w pkt 1–7,

- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów określonych w załączniku do rozporządzenia Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku *Gallus Gallus* (Dz. Urz. UE L 61 z 11.03.2010, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 200/2010”,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań określonych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010

– laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako badanie przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych”.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu (wyznaczone lub zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii) informują powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwych miejscowo dla lokalizacji stada, z którego zostały pobrane te próbki przez powiatowego lekarza weterynarii lub hodowcę, o uzyskaniu dodatnich wyników badań laboratoryjnych lub o stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w tych próbkach – niezwłocznie, nie później niż do końca następnego dnia roboczego po dniu, w którym uzyskano wynik tego badania. Sprawozdania z badań laboratoryjnych zarówno próbek pobranych z inicjatywy hodowcy, jak i próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii właściwego miejscowo ze względu na lokalizację stada oraz na pisemne żądanie – do właściwego miejscowo wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu przekazują na koniec okresu sprawozdawczego, a także na pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii zestawienia ze sprawozdań dotyczące tych badań.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu przechowują przez co najmniej dwa lata wszystkie izolaty serotypów *Salmonella* wyizolowane w ramach programu. Ponadto w celu wykonania badań potwierdzających laboratoria te przesyłają do krajowego laboratorium referencyjnego, którym jest laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, spośród przechowywanych izolatów jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp *Salmonella* wraz z kartą informacyjną, a w przypadku gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu *Salmonella* – szczep serologiczny. Szczepy są przesyłane w terminie 7 dni roboczych od dnia zakończenia badania. Przesłane szczepy *Salmonella* są wykorzystywane w badaniach przeprowadzanych zgodnie z decyzją wykonawczą UE 2020/1729 z dnia 17 listopada 2020 r. w sprawie monitorowania i sprawozdawczości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych oraz w sprawie uchylecia decyzji wykonawczej 2013/652/UE (Dz. Urz. UE L 387 z 19.11.2020, str. 8).

Krajowe laboratorium referencyjne, na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej, przeprowadza sekwencjonowanie genomu przekazanych izolatów szczepów *Salmonella* oraz wykonuje analizę pokrewieństwa filogenetycznego sekwencjonowania szczepów ze szczepami określonymi przez wnioskujący organ Inspekcji Weterynaryjnej, które są przechowywane w krajowym laboratorium referencyjnym ds. *Salmonella*.

1.7. Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych

Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych są określone w ust. 3.2–3.4 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

1.8. Plany pobierania próbek w stadach indyków hodowlanych oraz kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla tych stad

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w zakładzie drobiu.

Pobieranie próbek w stadzie indyków hodowlanych z inicjatywy hodowcy zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 przeprowadza się:

- 1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed ich umieszczeniem w budynku inwentarskim, w którym będą utrzymywane, przez pobieranie:
  - a) próbek wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub
  - b) wymazów powierzchniowych z dna 10 pojemników (pulowanych w laboratorium w jedną próbkę) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub
  - c) piskląt padłych, w tym również padłych w czasie transportu, nie więcej niż 20 sztuk (pulowanych w laboratorium w jedną próbkę);
- 2) u indyków:
  - a) w 4. tygodniu życia,
  - b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj przez indyki lub przed ich przeniesieniem do jednostki produkcyjnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010,
  - c) w okresie nieśności co 3 tygodnie w stadzie, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Zgodnie z ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 w stadach indyków hodowlanych ostatni raz próbki do badań pobiera się w okresie 3 tygodni przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. Zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 przemieszczenie tych indyków do rzeźni jest możliwe dopiero po uzyskaniu wyników badań laboratoryjnych pobranych próbek.

Koszt pobrania, transportu oraz badania laboratoryjnego ww. próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt hodowca jest obowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Hodowca w terminie 7 dni od dnia umieszczenia w indyczniku nowego stada indyków hodowlanych przesyła właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii na piśmie lub za pośrednictwem platformy ePUAP informację o umieszczeniu tego stada oraz harmonogram pobierania próbek w stadzie – do akceptacji przez powiatowego lekarza weterynarii.

Hodowca prowadzi dokumentację związaną z pobieraniem próbek, która zawiera informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia oraz liczby indyków i ich wieku);
- 2) rodzaju próbek oraz daty i godziny pobrania próbek;
- 3) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium, do którego pobrane próbki zostały wysłane;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Hodowca przechowuje dokumentację przez 3 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Ten nadzór obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli zakładów drobiu oraz gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność. Częstotliwość pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b pkt i oraz iii załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012. Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010. Zgodnie z ust. 2.1 lit. b pkt iv załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 jedno pobranie próbek przeprowadzone przez powiatowego lekarza weterynarii może być zastąpione jednym pobraniem próbek przeprowadzonym z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata zawiera koszt:

- 1) badania laboratoryjnego – w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.);
- 2) dojazdu związanego z pobieraniem próbek i dowozu próbek do laboratorium – według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów

używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. poz. 271, z późn. zm.);

- 3) wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej, które zostały użyte do badań laboratoryjnych.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad indyków hodowlanych w zakresie wykrywania serotypów *Salmonella* objętych programem zostały przewidziane w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i realizowanym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2025 r. poz. 320) oraz zgodnie z art. 109 i art. 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.).

2. Wymagania dotyczące przedsiębiorstw spożywczych objętych programem

2.1. Instrukcje dotyczące dobrych praktyk gospodarowania i inne obowiązujące wytyczne w zakresie higieny w zakładach drobiu

2.1.1. Zarządzanie w zakresie higieny w zakładach drobiu

W odniesieniu do stad indyków hodowlanych wymagania weterynaryjne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. poz. 1301, z późn. zm.).

Wymagania dotyczące zasad bioasekuracji zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 768, z późn. zm.).

W odniesieniu do warunków utrzymywania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem zakład drobiu jest obowiązany do:

- 1) wyłożenia przed wjazdem na teren gospodarstwa mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym lub zainstalowania niecek wypełnionych środkiem odkażającym, lub zastosowania innych urządzeń w celu zapewnienia skutecznej dezynfekcji kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa;
- 2) wyłożenia przed wejściem do poszczególnych budynków mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym;

- 3) stosowania zasady „cały indycznik pełny albo cały indycznik pusty”;
- 4) zapewnienia odpowiednich warunków utrzymywania indyków w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza i dostępu światła;
- 5) stosowania prawidłowej obsady indycznika;
- 6) utrzymywania w jednym indyczniku, w obrębie jednego stada, indyków w jednakowym wieku;
- 7) izolacji poszczególnych indyczników przez zapewnienie osobnej obsługi, osobnego żywienia i osobnych narzędzi;
- 8) prowadzenia i przechowywania przez 12 miesięcy rejestru wykonywanych czynności mycia, odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których są utrzymywane indyki, wyposażenie tych pomieszczeń oraz używany sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia indyków oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

2.1.2. Środki zapobiegające zakażeniom przenoszonym przez zwierzęta, pasze, wodę pitną i pracowników zakładu drobiu

Indyczniki powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż zwierzęta utrzymywane w zakładzie drobiu;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem: „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być często usuwane z pomieszczeń, tak aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody, a gdy są składowane w bezpośrednim sąsiedztwie indycznika, powinny być zabezpieczone przed dostępem dzikiego ptactwa.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem indyków powinny:

- 1) przy obsłudze każdego stada używać osobnego kompletu odzieży ochronnej;
- 2) stosować środki higieny osobistej, w tym regularnie myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściu do indyczników oraz do pomieszczeń, w których są przechowywane pasza lub materiały ściółkowe, a także czyścić i odkażać odzież ochronną;
- 3) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*;
- 4) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz znajomości możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

2.1.3. Higiena transportu zwierząt do zakładu drobiu i z zakładu drobiu

Transport indyków powinien odbywać się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie WE nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.).

Transport indyków powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem indyków z użyciem dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*.

Bezpośrednio po rozładunku indyków w zakładzie drobiu albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*.

2.2. Nadzór weterynaryjny nad zakładami drobiu

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia takiej działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia zakładu drobiu jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej, spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla danego rodzaju działalności.

Powiatowy lekarz weterynarii, wydając decyzję o stwierdzeniu spełnienia wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny prowadzonej działalności albo nadaje ten numer poszczególnym obiektom budowlanym albo miejscu, w których ta działalność ma być prowadzona, albo osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podmioty prowadzące działalność nadzorowaną przekazują powiatowemu lekarzowi weterynarii informacje o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych – na piśmie lub za pośrednictwem platformy ePUAP w terminie 7 dni od dnia wystąpienia danego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wymagań weterynaryjnych zapewniają wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem indyków pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania określonych zadań w jej imieniu przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane. Kompetencje w zakresie kontroli, oprócz prawa wstępu na teren, na którym jest prowadzona działalność nadzorowana, obejmują zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej prawo do

nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w zakresie spełniania wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje dające możliwość doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów. W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej zostały naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt może wydać jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania zwierząt na rynku lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji określonych produktów wytwarzanych przy prowadzeniu tej działalności, umieszczania ich na rynku lub handlu nimi.

O zakresie przedmiotowym ww. decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

W przypadku niezastosowania się przez podmiot prowadzący działalność nadzorowaną do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji, w której zakazuje prowadzenia dalszej działalności przez ten podmiot, i skreśla go z rejestru.

2.3. Wpis zakładów drobiu do rejestru

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

2.4. Prowadzenie dokumentacji w zakładach drobiu

Zgodnie z rozdziałem 1 częścią I lit. B ust. 6 i 7 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych w zakładzie hodowli zarodowej, zakładzie reprodukcyjnym oraz zakładzie odchowu drobiu prowadzi się dokumentację dotyczącą każdego stada. Tę dokumentację przechowuje się co najmniej przez 3 lata od dnia zbycia stada.

Od 1 stycznia 2025 r. do dnia udostępnienia przez Głównego Lekarza Weterynarii systemu teleinformatycznego służącego prowadzeniu dokumentacji leczenia zwierząt przez właścicieli lub posiadaczy zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, dokumentację stosowanych produktów leczniczych oraz dokumentację leczenia zwierząt właściciele lub posiadacze zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, prowadzą na podstawie przepisów Unii Europejskiej.

Dokumentację stosowania produktów leczniczych właściciele lub posiadacze zwierząt prowadzą zgodnie z art. 108 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylającego dyrektywę 2001/82/WE (Dz. Urz. UE L 4 z 07.01.2019, str. 43, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2019/6”, oraz zgodnie z art. 102 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/429”.

2.5. Dokumenty, w które zaopatruje się indyki i jaja wylęgowe w handlu oraz w obrocie z państwami trzecimi

W handlu oraz w obrocie z państwami trzecimi dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem 2016/429;
- 2) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 379);

- 4) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz powinny być utworzone przez te podmioty.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

2.6. Inne środki podejmowane w celu zapewnienia identyfikacji indyków

W celu zapewnienia identyfikacji indyków hodowlanych przemieszczanych na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tych indyków, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia, oraz poświadczenie zdrowia zwierząt.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT. W systemie jest odnotowywana także kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED) generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

3. Środki podejmowane w związku z wykryciem serotypu *Salmonella* objętego programem w stadzie indyków hodowlanych lub w produktach pochodzących od tych indyków

3.1. Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii

3.1.1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii hodowca:

- 1) zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawia indyki w miejscu ich stałego utrzymywania i nie wprowadza tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwia osobom postronnym dostęp do indyczników lub miejsc, w których znajdują się indyki podejrzane o zakażenie serotypami *Salmonella* objętymi programem lub zwłoki tych indyków;

- 4) wstrzymuje się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa, jaj wylęgowych, zwłok indyków, a także odchodów pochodzących od tych indyków oraz paszy, materiałów ściółkowych i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków;
- 5) udziela powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia serotypów *Salmonella* lub zakażenia serotypami *Salmonella* lub źródeł serotypów *Salmonella*, lub źródeł zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem lub dla zapobiegania szerzeniu się tej choroby lub tego zakażenia;
- 6) udostępnia indyki do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udziela pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 7) udostępnia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentację dotyczącą stada indyków hodowlanych, w szczególności dokumentację potwierdzającą zakup piskląt, materiałów ściółkowych i paszy oraz potwierdzającą sprzedaż indyków i jaj, a także dokumentację związaną ze stosowaniem produktów leczniczych, o której mowa w art. 108 rozporządzenia 2019/6 oraz art. 102 rozporządzenia 2016/429;
- 8) podejmuje działania mające na celu podniesienie poziomu bioasekuracji w zakładzie drobiu.

3.1.2. W wyjątkowych przypadkach, gdy istnieją powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), powiatowy lekarz weterynarii może pobrać próbki do badania po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia próbek podczas pobierania próbek przez hodowcę;
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania;
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie;
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania serotypów *Salmonella* w gospodarstwie.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

W przypadku podejrzenia, że hodowca zastosował środki przeciwdrobnoustrojowe lub inhibitory wzrostu bakterii, powiatowy lekarz weterynarii może pobrać dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego indycznika na terenie gospodarstwa w ten sposób, że losowo wybiera się do tego pobrania 5 indyków z każdego indycznika, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek od większej liczby indyków.

W przypadku, o którym mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) nakazuje:
  - a) izolację indyków znajdujących się w zakładzie drobiu w poszczególnych indycznikach,
  - b) zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażenia jaj wylęgowych bezpośrednio po ich zbiorze oraz przed wejściami do indyczników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren zakładu drobiu i wyjazdami z tego terenu,
  - c) wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczonego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do serotypów *Salmonella*;

2) zakazuje:

- a) wywożenia jaj wylęgowych z zakładu drobiu, z wyłączeniem wywozu jaj wylęgowych niepoddanych inkubacji bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,
- b) przemieszczania indyków z zakładu drobiu i do zakładu drobiu oraz ze stada i do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że indyki na wniosek hodowcy zostaną przemieszczone do rzeźni; w przypadku przemieszczania indyków ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem *Salmonella* objętym programem w celu poddania ich ubojowi w rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o tym, że te indyki pochodzą ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii,
- c) stosowania w stadzie produktów biobójczych, weterynaryjnych produktów leczniczych i innych środków utrudniających izolację serotypów *Salmonella*,
- d) wywożenia z zakładu drobiu – bez zgody tego lekarza – mięsa, zwłok indyków, odchodów pochodzących od indyków, materiałów ściółkowych oraz przedmiotów znajdujących się w indyczniku lub w innym miejscu utrzymywania indyków.

Środki, o których mowa w pkt 1 i 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem.

3.1.3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii lub stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 1.8, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) nakazuje:

- a) niezwłoczny ubój wszystkich indyków hodowlanych z zakażonego stada lub
- b) niezwłoczne zabicie wszystkich indyków hodowlanych z zakażonego stada i unieszkodliwienie zwłok wszystkich padłych i zabitych indyków hodowlanych, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 rozporządzenia nr 1069/2009,

- c) zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt, które się z nich wylęgły,
  - d) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie z zastosowaniem środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację serotypów *Salmonella* – w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności serotypu *Salmonella*,
  - e) zniszczenie lub zagospodarowanie mogących ulec skażeniu materiałów ściółkowych, odchodów i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków – w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie serotypami *Salmonella*, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009,
  - f) dokładne oczyszczenie i odkażenie – pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii – indyczników, w których były utrzymywane indyki hodowlane z zakażonego stada, otoczenia indyczników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a–e,
  - g) podjęcie przez hodowcę działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz poprawę bezpieczeństwa epizootycznego w zakładzie drobiu, o których mowa w ust. 2.1;
- 2) zakazuje przemieszczania indyków z zakażonego stada z zakładu drobiu i do zakażonego stada w zakładzie drobiu oraz ze stada do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że indyki przed zakończeniem tuczu, na wniosek hodowcy, zostaną przemieszczone bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

3.1.4. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań, o których mowa w ust. 3.1.3, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych w zakładzie drobiu we wszystkich stadach, bez względu na wiek utrzymywanych indyków, w sposób określony w ust. 2.2.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010;
- 3) przeprowadza badania laboratoryjne paszy i wody z ujęć własnych zakładu drobiu w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami *Salmonella* objętymi programem.

3.1.5. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie indyków hodowlanych koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia indyczników, w których były utrzymywane indyki zakażone serotypem *Salmonella* objętym programem, otoczenia indyczników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- 2) podjęcia działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz poprawę bezpieczeństwa epizootycznego w zakładzie drobiu

– są ponoszone przez hodowcę.

3.1.6. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji zakładu drobiu, w którym stwierdzono serotyp *Salmonella* objęty programem, powiadamia o tym stwierdzeniu powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla lokalizacji zakładów wylęgu drobiu, do których przemieszczono jaja wylęgowe ze stada indyków hodowlanych zakażonych serotypem *Salmonella* objętym programem. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji zakładu wylęgu drobiu, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych oraz piskląt, które się z nich wylęgły, znajdujących się w tym zakładzie wylęgu drobiu i pochodzących ze stada indyków hodowlanych zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem. Zniszczenie przeprowadza się zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009 oraz zgodnie ze środkami wykonawczymi przyjętymi na podstawie art. 40 rozporządzenia nr 1069/2009.

3.2. Świadectwo zdrowia przy przemieszczaniu indyków z zakażonego stada hodowlanego do rzeźni

Przesyłki indyków ze stada hodowlanego, które poddano badaniu przedubojowemu na terenie gospodarstwa, w tym indyków hodowlanych ze stada zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, wysyłane do rzeźni zaopatrjuje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w rozdziale 1 załącznika IV do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE.

W pkt 4 świadectwa zdrowia urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku serotypów *Salmonella*;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku serotypów *Salmonella*;
- 3) stwierdzony serotyp *Salmonella* lub informację, że:
  - a) badanie dało wynik ujemny lub
  - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii, lub
  - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

W związku z tym że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje serotypy *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium jako kryterium bezpieczeństwa żywności w świeżym mięsie drobiowym oraz serotypy *Salmonella* jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie oddzielonym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca przekazuje rzeźni informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy

dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, informacje o dodatnich wynikach badań laboratoryjnych w odniesieniu do wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu do rzeźni indyków, które nie były badane w sposób określony w rozporządzeniu nr 1190/2012 oraz w programie, w przypadku przeprowadzenia badania przedubojowego na terenie gospodarstwa pochodzenia w pkt 4 świadectwa zdrowia zaznacza się fakt pochodzenia indyków ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem serotypów *Salmonella*.

W przypadku gdy w wyniku badania laboratoryjnego stwierdzono w stadzie indyków hodowlanych serotyp *Salmonella* objęty programem lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii albo indyki pochodzą ze stada indyków hodowlanych o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem serotypów *Salmonella*:

- 1) badanie przedubojowe indyków hodowlanych z takiego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych (Dz. Urz. UE L 131 z 17.05.2019, str. 51, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”;
- 2) ubój indyków hodowlanych z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627 – powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, zgodnie z którymi te indyki poddaje się ubojowi tak, aby zminimalizować możliwość zakażenia innych zwierząt oraz zanieczyszczenia mięsa z innych zwierząt (ubój w osobnym cyklu produkcyjnym, przechowywanie mięsa w wydzielonych pomieszczeniach lub obszarach, czyszczenie i odkażanie po zakończonym uboju i po obróbce poubojowej, pobranie próbek do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia skuteczności mycia i odkażania powierzchni mających kontakt z mięsem);
- 3) bezpośrednio po rozładunku indyków hodowlanych w rzeźni środki transportu oraz urządzenia, sprzęt i narzędzia wykorzystywane do transportu tych indyków myje się i odkaża;
- 4) mięso pozyskane z indyków pochodzących z takiego stada poddaje się przemysłowej obróbce cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella*; w przypadku braku możliwości poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej nie wprowadza się go do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem przewozu do:
  - a) zakładu obróbki cieplnej zlokalizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu poddania tego mięsa obróbce cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella* lub
  - b) chłodni składowej zlokalizowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu czasowego składowania tego mięsa przed poddaniem go obróbce cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella* w zakładzie, o którym mowa w lit. a;

- 5) przed wydaniem decyzji, o której mowa w pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, czy:
- a) rzeźnia posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju indyków hodowlanych z takiego stada nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem przewiezienia tego mięsa do chłodni składowej lub do zakładu obróbki cieplnej; te procedury obejmują co najmniej rozliczenie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, określenie miejsca przechowywania tego mięsa (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposobu oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania lub przemysłowej obróbki cieplnej eliminującej serotypy *Salmonella*,
  - b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej, mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella*, a w przypadku braku takiej możliwości – powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji tej rzeźni:
    - nakazuje w drodze decyzji administracyjnej zamieszczenie na opakowaniu tego mięsa informacji: „Mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”,
    - w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu dokonuje adnotacji, że to mięso zostało pozyskane z indyków pochodzących ze stada indyków hodowlanych, w którym badania laboratoryjne wykazały obecność serotypu *Salmonella* objętego programem lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem serotypów *Salmonella* oraz że musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) przemieszczanie mięsa pozyskanego w wyniku uboju indyków z takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub do zakładu przemysłowej obróbki cieplnej lub z chłodni składowej do zakładu przemysłowej obróbki cieplnej odbywa się wyłącznie po uzyskaniu zgody powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla lokalizacji zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla lokalizacji zakładu, do którego to mięso jest wysyłane; powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla lokalizacji chłodni składowej lub zakładu, w którym ma zostać przeprowadzona obróbka cieplna, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy została wydana zgoda na przyjęcie takiego mięsa, a powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji chłodni składowej informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla lokalizacji zakładu, w którym ma zostać przeprowadzona przemysłowa obróbka cieplna, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy została wydana zgoda na przyjęcie takiego mięsa;
- 7) przed wydaniem zgody, o której mowa w pkt 6, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji chłodni składowej weryfikuje, czy podmiot prowadzący tę chłodnię posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w wyniku uboju indyków hodowlanych z takich stad nie zostanie

wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem przewiezienia tego mięsa do zakładu przemysłowej obróbki cieplnej zlokalizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; te procedury obejmują co najmniej rozliczenie ilości mięsa wprowadzonego do tej chłodni, będącego w tej chłodni i wyprowadzanego z tej chłodni, określenie miejsca jego przechowywania i sposobu zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania mięsa i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przemysłowej obróbki cieplnej eliminującej serotypy *Salmonella*; w drodze decyzji administracyjnej powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji chłodni składowej:

- a) zakazuje wprowadzania takiego mięsa do obrotu, z wyłączeniem przewiezienia tego mięsa do zlokalizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella*,
  - b) nakazuje informowanie go o zamiarze wysyłki takiego mięsa do zakładu przemysłowej obróbki cieplnej,
  - c) określa warunki składowania takiego mięsa;
- 8) powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla lokalizacji zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej mającej na celu wyeliminowanie serotypów *Salmonella* weryfikuje, czy ten zakład posiada procedury gwarantujące, że takie mięso zostanie przetworzone w sposób gwarantujący wyeliminowanie serotypów *Salmonella*, a także weryfikuje parametry zastosowanej przemysłowej obróbki cieplnej pod kątem jej skuteczności dla wyeliminowania serotypów *Salmonella* oraz zgodność ilości mięsa wprowadzonego do tego zakładu i ilości mięsa poddanego tej obróbce.

3.3. Przed ponownym umieszczeniem indyków w indyczniku powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania. Próbki do badań laboratoryjnych obejmują:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z naroży badanego pomieszczenia na wysokości 1 m od poziomu podłogi – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 4 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia, przy czym każdy wymaz pobiera się z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub z 6 wybranych losowo urządzeń służących do karmienia – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z systemu wentylacyjnego, przy czym każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą;
- 5) 4 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku serotypów *Salmonella* koszty pobrania kolejnych próbek do badania skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, dojazdu do zakładu drobiu oraz do laboratorium, jak również koszty badań laboratoryjnych próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę. Opłata zawiera koszt:

- 1) badania laboratoryjne – w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną;
- 2) dojazdu związanego z pobraniem próbek i dowozu próbek do laboratorium – według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej, które zostały użyte do badań laboratoryjnych.

Ponowne umieszczenie indyków w indyczniku może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań laboratoryjnych próbek w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

3.4. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku zakładów drobiu, w których znajdują się dwa stada lub więcej stad indyków hodowlanych, może zastosować środki, o których mowa w ust. 3.1.3, również w odniesieniu do stad indyków hodowlanych w zakładzie drobiu, które nie są utrzymywane w indycznikach, w których:

- 1) zapewniono całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których utrzymywane są indyki zakażone serotypami *Salmonella* objętymi programem;
- 2) czynności związane z utrzymywaniem indyków, w tym karmienie, odbywają się w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się serotypów *Salmonella*.

3.5. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie właściwego ze względu dla miejsca prowadzenia działalności państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie indyków hodowlanych w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Osoby pracujące w zakładzie drobiu powinny posiadać aktualne badania na nosicielstwo serotypów *Salmonella*.

3.6. Środki, o których mowa w ust. 3.1–3.5, są stosowane bez naruszenia środków wskazanych w części C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

3.7. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Środki i stosowne prawodawstwo w zakresie powiadamiania o chorobie

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1–9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o serotypach *Salmonella* objętych programem.

Powiatowy lekarz weterynarii po powzięciu podejrzenia wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem w stadzie indyków hodowlanych lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w tym stadzie przekazuje tę informację powiatowym lekarzom weterynarii z sąsiednich powiatów oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje tę informację Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Dodatkowo powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla miejsca prowadzenia działalności powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia tej działalności o wystąpieniu serotypu *Salmonella* objętego programem.

4.2. Prawodawstwo w zakresie kontroli

- 1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) rozporządzenie nr 2160/2003;
- 3) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu;
- 4) rozporządzenie nr 1190/2012.

4.3. Odszkodowania dla właścicieli indyków poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowanie i zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem zakazów i nakazów określonych w decyzji administracyjnej powiatowego lekarza weterynarii wydanej w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt są przyznawane zgodnie z art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4. Środki w zakresie bezpieczeństwa biologicznego obowiązujące w zakładach drobiu

Środki w zakresie bezpieczeństwa biologicznego obowiązujące w zakładach drobiu są określone w:

- 1) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych;
- 2) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków.

5. Ogólny opis kosztów i korzyści

Główną korzyścią realizacji programu dla właścicieli stad indyków hodowlanych oraz podmiotów zajmujących się obrotem tymi indykami będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu indyków hodowlanych, jaj wylęgowych i piskląt do państw trzecich. Osiągnięcie celu unijnego, tj. zmniejszenie liczby zakażonych stad indyków hodowlanych, ograniczy rozprzestrzenianie się serotypów *Salmonella* wśród tych indyków oraz doprowadzi do przerwania drogi pionowej przenoszenia zakażenia serotypami *Salmonella*.

Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tej choroby.

Szacowane koszty realizacji programu w latach 2025–2027 wyniosą 1 020 023,10 zł (340 007,70 zł w przeliczeniu na jeden rok programu). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu Rzeczpospolita Polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej 30 % kosztów kwalifikowalnych, tj. do kwoty 853 847,91 zł (284 615,97 zł w przeliczeniu na jeden rok programu). Wnioskowana kwota wyniesie zatem 256 154,37 zł.

Zgodnie z projektem umowy grantowej zaproponowanym przez Komisję Europejską wypłata dotacji zostanie przeprowadzona w trzech transzach:

- 1) pierwsza transza – 30 % kosztów kwalifikowalnych, tj. 76 846,31 zł, której wypłata nastąpi w lutym 2025 r.;
- 2) druga transza – 30 % kosztów kwalifikowalnych, tj. 76 846,31 zł, której wypłata nastąpi w grudniu 2026 r.;
- 3) trzecia transza – 40 % kosztów kwalifikowalnych, tj. 102 461,75 zł, wypłata w maju 2028 r.

Koszty realizacji programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawach budżetowych na lata 2025–2027, w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Szacowane koszty realizacji programu wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja: październik 2024 r.).

Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającym program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz. Urz. UE L 153 z 03.05.2021, str. 1, z późn. zm.).

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – Rezerwy celowe, w dziale 758 – Różne rozliczenia, w rozdziale 75818 – Rezerwy ogólne i celowe, w poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, oraz w części 85 – Budżety wojewodów, w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo, w rozdziale 01022 – Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

6. Założenia programu

6.1. Założenia związane z badaniami

6.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych w latach 2025–2027 (na każdy rok)

Region ^{a)}	Rodzaj badania ^{b)}	Populacja docelowa ^{c)}	Rodzaj próbek ^{d)}	Cel ^{e)}	Liczba planowanych badań
Rzeczpospolita Polska	badanie bakteriologiczne	indyki hodowlane	kał / okładziny na buty / kurz	wykrycie zakażonego stada	193
	badanie serologiczne	indyki hodowlane	izolaty serotypu <i>Salmonella</i> z kału / okładzin na buty / kurzu	określenie serotypu	2
	badanie w kierunku skuteczności przeprowadzonego odkażania	indyki hodowlane	wymazy czystościowe	potwierdzenie skuteczności przeprowadzonego odkażania	5
	badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	indyki hodowlane	ptaki	wykrycie środków przeciwdrobnoustrojowych	1

a) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób w państwie członkowskim.

b) Opis badania.

c) Wyszczególnienie gatunków i kategorii zwierząt objętych programem – w razie potrzeby.

d) Opis próbki (np. odchody).

e) Opis celu (np. nadzór, monitorowanie, kontrola szczepień).

6.1.2. Założenia w zakresie badania stad w latach 2025–2027 (na każdy rok)

Region ^{a)}	Rodzaj stada	Łączna liczba stad ^{b)}	Łączna liczba stad objętych programem	Przewidywana liczba stad do zbadania ^{c)}	Liczba stad, w których zostaną pobrane próbki urzędowe ^{d)}	Liczba próbek	Serotyp <i>Salmonella</i> ^{e)}	Przewidywana liczba stad z wynikiem dodatnim	Przewidywana liczba stad do likwidacji	Łączna przewidywana liczba indyków hodowlanych do uboju lub zabicia	Przewidywana liczba jaj do zniszczenia (w sztukach)	Przewidywana liczba jaj do skierowania do przetworzenia (w sztukach)
Rzeczpospolita Polska	Indyki hodowlane	287	287	287	194	391	Enteritidis, Typhimurium	1	1	2149	6447	0

a) Region określony w zatwierdzonym programie zwalczania chorób w państwie członkowskim.

b) Łączna liczba stad, w tym stada kwalifikujące się i niekwalifikujące się do programu.

c) Liczba stad objętych programem.

d) Liczona każda wizyta, w ramach której pobrano próbki urzędowe.

e) Serotypy objęte programem: *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium.

7. Szczegółowa analiza kosztów programu

7.1. Szczegółowa analiza kosztów programu na rok 2025¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy jednostkowy koszt (w złotych)	Szacunkowy jednostkowy koszt (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
1. Badania laboratoryjne²⁾							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	386	86,49	20,16	33 385,14	7781,76	tak
	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	5	173,49	40,44	867,45	202,20	tak
	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	2	201,67	47,01	403,34	94,02	tak
	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	1	86,79	20,23	86,79	20,23	tak

2. Szczepienia							
Szczepienia	Program nie przewiduje						
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia							
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Odszkodowanie za indyki	2149	102,96	24,00	221 261,04	51 576,00	tak
	Odszkodowanie za zniszczone jaja wylęgowe	6447	3,43	0,80	22 113,21	5157,60	tak
4. Czystczenie i odkażanie							
Czystczenie i odkażanie	Odkazanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem indycznika, dlatego koszty odkazania są ponoszone przez hodowcę						
5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione do realizacji programu)							
Wynagrodzenia	Koszt wyceny przez rzeczoznawców 1 stada i jaj wylęgowych z tego stada (godz.)	4	66,94	15,60	267,76	62,40	nie
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt							
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	Nie dotyczy						
7. Inne koszty							
Inne koszty	Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	2	45,05	10,50	90,10	21,00	nie
	Odszkodowanie za pasze (tony)	2	1723,00	401,63	3446,00	803,26	nie
	Zabicie indyków (sztuki)	2149	10,32	2,41	22 177,68	5179,09	nie
	Transport i unieszkodliwienie indyków (sztuki)	2149	8,06	1,88	17 320,94	4040,12	nie
	Transport i unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	1215	9,95	2,32	12 089,25	2818,80	nie

8. Koszt pobrania próbek²⁾							
Koszt pobrania próbek	Koszt pobrania próbek	194	33,50	7,81	6499,00	1515,14	tak
OGÓLEM					340 007,70	79 271,62	
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					284 615,97	66 346,95	

1) Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,29 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja: październik 2024 r.). Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. poz. 63) w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej. Kwoty sum ogółem wyrażone w złotych są wynikiem przewalutowania sum ogółem wyrażonych w euro według ww. kursu.

2) Szacunkowe koszty jednostkowe wyliczone na podstawie dokumentu Single Market Programme (SMP Food) Invitation to submit a proposal Veterinary programmes 2025-2027 (SMP-FOOD-2025-VETPROG-LS-IBS) z dnia 18 kwietnia 2024 r.

7.2. Szczegółowa analiza kosztów programu na rok 2026¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy jednostkowy koszt (w złotych)	Szacunkowy jednostkowy koszt (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
1. Badania laboratoryjne²⁾							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	386	86,49	20,16	33 385,14	7781,76	tak
	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	5	173,49	40,44	867,45	202,20	tak
	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	2	201,67	47,01	403,34	94,02	tak
	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	1	86,79	20,23	86,79	20,23	tak

2. Szczepienia									
Szczepienia		Program nie przewiduje							
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia									
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia		Odszkodowanie za indyki	2149	102,96	24,00	221 261,04	51 576,00	tak	
		Odszkodowanie za zniszczone jaja wylęgowe	6447	3,43	0,80	22 113,21	5157,60	tak	
4. Czyszczenie i odkażanie									
Czyszczenie i odkażanie		Odkazanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem indycznika, dlatego koszty odkazania są ponoszone przez hodowcę							
5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione do realizacji programu)									
Wynagrodzenia		Koszt wyceny przez rzeczoznawców I stada i jaj wylęgowych z tego stada (godz.)	4	66,94	15,60	267,76	62,40	nie	
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt									
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt		Nie dotyczy							
7. Inne koszty									
Inne koszty		Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	2	45,05	10,50	90,10	21,00	nie	
			2	1723,00	401,63	3446,00	803,26	nie	
		Zabicie indyków (sztuki)	2149	10,32	2,41	22 177,68	5179,09	nie	
		Transport i unieszkodliwienie indyków (sztuki)	2149	8,06	1,88	17 320,94	4040,12	nie	
		Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	1215	9,95	2,32	12 089,25	2818,80	nie	

8. Koszt pobrania próbek²⁾							
Koszt pobrania próbek	Koszt pobrania próbek	194	33,50	7,81	6499,00	1515,14	tak
OGÓLEM					340 007,70	79 271,62	
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					284 615,97	66 346,95	

1) Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,29 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja: październik 2024 r.). Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2026 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej. Kwoty sum ogółem wyrażone w złotych są wynikiem przewalutowania sum ogółem wyrażonych w euro według ww. kursu.

2) Szacunkowe koszty jednostkowe wyliczone na podstawie dokumentu Single Market Programme (SMP Food) Invitation to submit a proposal Veterinary programmes 2025-2027 (SMP-FOOD-2025-VETPROG-LS-IBS) z dnia 18 kwietnia 2024 r.

7.3. Szczegółowa analiza kosztów programu na rok 2027¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba jednostek	Szacunkowy jednostkowy koszt (w złotych)	Szacunkowy jednostkowy koszt (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie unijne
1. Badania laboratoryjne²⁾							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	386	86,49	20,16	33 385,14	7781,76	tak
	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	5	173,49	40,44	867,45	202,20	tak
	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	2	201,67	47,01	403,34	94,02	tak
	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	1	86,79	20,23	86,79	20,23	tak

2. Szczepienia									
Szczepienia	Program nie przewiduje								
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia									
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Odszkodowanie za indyki	2149	102,96	24,00	221 261,04	51 576,00	tak		
	Odszkodowanie za zniszczone jaja wylęgowe	6447	3,43	0,80	22 113,21	5157,60	tak		
4. Czyszczenie i odkażanie									
Czyszczenie i odkażanie	Odkazanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem indyczniaka, dlatego koszty odkazania są ponoszone przez hodowcę								
5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione do realizacji programu)									
Wynagrodzenia	Koszt wyceny przez rzeczoznawców I stada i jaj wylęgowych z tego stada (godz.)	4	66,94	15,60	267,76	62,40	nie		
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt									
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	Nie dotyczy								
7. Inne koszty									
Inne koszty	Badanie laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	2	45,05	10,50	90,10	21,00	nie		
		2	1723,00	401,63	3446,00	803,26	nie		
	Zabicie indyków (sztuki)	2149	10,32	2,41	22 177,68	5179,09	nie		
	Transport i unieszkodliwienie indyków (sztuki)	2149	8,06	1,88	17 320,94	4040,12	nie		
Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	1215	9,95	2,32	12 089,25	2818,80	nie			

8. Koszt pobrania próbek²⁾							
Koszt pobrania próbek		194	33,50	7,81	6499,00	1515,14	tak
OGÓLEM							
					340 007,70	79 271,62	
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					284 615,97	66 346,95	

- 1) Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,29 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja: październik 2024 r.). Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2027 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej. Kwoty sum ogółem wyrażone w złotych są wynikiem przewalutowania sum ogółem wyrażonych w euro według ww. kursu.
- 2) Szacunkowe koszty jednostkowe wyliczone na podstawie dokumentu Single Market Programme (SMP Food) Invitation to submit a proposal Veterinary programmes 2025-2027 (SMP-FOOD-2025-VETPROG-LS-IBS) z dnia 18 kwietnia 2024 r.